

Rajoy guanya el congrés

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, Editorial, 23.06.08

Les paraules d'agraïment de Mariano Rajoy dedicades a José María Aznar en el discurs de clausura del 16è congrés del Partit Popular no han d'induir a error: a partir d'aquest moment, l'equip format pel president del partit i ell mateix seran objecte de l'escrutini permanent per part del sector més conservador i dogmàtic, momentani perdedor de la pugna que va desencadenar la derrota electoral del 9 de març. La reivindicació del passat feta dissabte pel mateix Aznar i la incomoditat manifesta dels seus fidels en el conclave de València no permeten confiar en una treva, sinó més aviat apunten a una guerra de posicions en què la sort dels populars en les pròximes cites amb les urnes serà determinant per mesurar la capacitat de resistència de Rajoy i els reformistes que el secunden.

El suport "per responsabilitat" d'Aznar a Rajoy i la idea expressada per l'expresident que el diàleg amb els adversaris polítics --¿inclosos els nacionalistes?-- ha d'anar seguit a la victòria electoral, i no precedir-la, impedeix suposar que la tempesta ha escampat. El record des de la tribuna a María San Gil i José Ortega Lara indueix a no esperar dies de bonança. I el disgust manifest de l'entorn d'Esperanza Aguirre i el seu cercle polític, que ha quedat fora de la direcció nacional del partit, porta a pensar que, arran del congrés, l'etiologia de la crisi popular ha canviat, però no ha desaparegut.

Vots en blanc

Que en la votació de dissabte de la candidatura de Rajoy el 16% fossin sufragis en blanc resulta tant o més significatiu que el que s'ha dit abans. No pel percentatge en si mateix, sinó perquè posa de manifest que hi ha un corrent de fons --derrotat, però inassequible al desànim-- que considera que el preu que està disposat a pagar Rajoy per consumir el viatge al centre excedeix de molt la revisió del programa a què està obligat el partit. Ja sigui pel perfil ideològic de les persones, especialment d'Alberto Ruiz-Gallardón, o bé per la propensió d'aquestes a buscar en el futur zones de coincidència amb els nacionalismes basc i català.

És evident que les escaramusses al voltant de la ponència política i la crisi al PP basc no han resolt la qüestió. El desig de forçar les coses perquè el pes dels nacionalismes perifèrics sigui menor al Congrés dels Diputats, el projecte de blindar les competències de l'Estat mitjançant una reforma de la Constitució i la desconfiança en augment pel llibre de ruta del PNB s'han convertit en el cavall de batalla dels que pensen que Rajoy s'ha apuntat al relativisme polític, malgrat que manté intacte el seu compromís amb el recurs contra l'Estatut presentat davant el Constitucional.

Fins al 2011

Si Rajoy fos un nouvingut en la política, tants recels podrien explicar-se en termes diferents dels d'un pols per controlar el partit i promoure un candidat amb pedigrí a la presidència del Govern l'any 2012. No és el cas de Rajoy. En la passada legislatura va agitar fins al final les aigües de la crispació, i només després que les urnes li giressin l'esquena i li atorguessin una derrota honorable, va sotmetre la seva estratègia a

revisió. És a dir, el que alimenta la crisi al PP, més que no pas el debat ideològic, que també n'hi ha, és la necessitat d'arribar al final de la legislatura amb un candidat que sembli en situació de reconquistar el poder sense gaires hipoteques.

En aquest punt, el calendari juga a favor de l'exasperació interior, i la reforma dels estatuts del PP, també. Gràcies a aquesta reforma, Rajoy s'ha convertit automàticament en candidat a presidir el Govern i, si en el pròxim congrés, l'any 2011, algú vol desbancar-lo, haurà de lluitar primer per la presidència del partit. I això significa que, excepte que hi hagi imprevistos, haurà d'estar en condicions de formar un equip propi que garanteixi la cohesió interna i no foragiti els votants de centre.

Aquest és, en última instància, el desafiament: que el viatge al centre neutralitzi el fenomen del vot contra el PP, present el 9-M. Rajoy així ho ha entès després de perdre successivament dues eleccions, però no és segur que els seus adversaris interns estiguin disposats a acceptar-ho. Per no parlar de les eines de pressió exterior --alguns mitjans de comunicació, sectors importants de l'Església, l'AVT, etcètera-- que veuen en el gir moderat el final de la seva influència política.